Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

z programem realizacji

doradztwa zawodowego

Rok szkolny 2026/2027

Spis

Wstęp

I Podstawowe pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego

II Podstawy prawne

III Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

IV Cele ogólne i szczegółowe

V Adresaci WSDZ

VI Formy i metody pracy doradczej

VII Działania i treści doradztwa zawodowego

VIII Doradztwo edukacyjno-zawodowe w klasie VII i VIII

IX Realizatorzy działań WSDZ

X Sojusznicy i sieć współpracy ze szkołą

XI Przewidywane efekty i korzyści wynikające z realizacji WSDZ

XII Program Realizacji Doradztwa Zawodowego w roku szkolnym 2026/2027

XIII Ewaluacja programu

XIV Bibliografia i pomocne materiały

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. Określa zadania, metody i formy realizacji doradztwa zawodowego przez nauczycieli, wychowawców, specjalistów oraz nauczyciela prowadzącego zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII. Umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej. Efektem końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

I PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

ORIENTACJA ZAWODOWA obejmuje wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu.
DORADZTWO ZAWODOWE obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego ucznia i udzielanie informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.
INFORMACJA ZAWODOWA obejmuje zbiory danych potrzebnych uczniowi do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego ucznia oraz rodzajów podejmowanych decyzji.
PORADNICTWO ZAWODOWE obejmuje system długofalowych i wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących uczniowi w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całokształt zadań związanych z udzielaniem pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

ZAWÓD to zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, będących świadczeniami na rzecz innych osób, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

II PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325), z późniejszymi zmianami, w szczególności zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73).

III ZAŁOŻENIA WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem lecz długotrwałym procesem stanowiącym sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów oraz ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne);
- szkoła obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest elementem organizacji pracy szkoły i pozostaje spójny z jej Statutem oraz Programem wychowawczo-profilaktycznym.

IV CELE WSDZ

1. CEL GŁÓWNY

Wspieranie uczniów w procesie przygotowania uczniów do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, poznania uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Uczeń kończący szkołę podstawową zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych; zna zasady i terminarz rekrutacyjny; zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych oraz ma dostęp do tych informacji.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

a) ukierunkowane na ucznia:

- zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia);
- posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne);
- rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie, jak się uczyć;
- rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne);
- prezentuje postawę szacunku do pracy;
- zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu;
- rozwija umiejętność podejmowania decyzji;
- jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (zmiany);
- zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- zna zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i terminarz rekrutacyjny;
- zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych, ma dostęp do tych informacji;

2. ukierunkowane na nauczycieli:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- realizują zadania z zakresu doradztwa zawodowego w ramach swojej pracy podczas zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a dziesięciogodzinne zajęcia w klasach VII–VIII prowadzi wyznaczony nauczyciel;
- wykorzystują wiedzę o uczniu;
- pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową;
- umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów;
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z zaleceniami;
- wspierają rodziców w procesie doradczym;
- udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- włączają rodziców lub innych przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole;

3. ukierunkowane na rodziców:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców";
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych, zasady oraz terminarz rekrutacji;

- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i firmy);
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

V ADRESACI WSDZ

Szkolne działania w ramach WSDZ są zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny są realizowane są przez nauczycieli i wychowawców w ramach bieżącej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz przez nauczyciela prowadzącego obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII i obejmują wspieranie adresatów:

- wsparcie **uczniów** w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej wyboru szkoły ponadpodstawowej, planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz udzielanie im wszelkich informacji na ten temat, jak również przygotowanie ich do efektywnego uczenia się, przyjęcia postawy proaktywnej na rynku edukacyjnym i rynku pracy;
- wsparcie **nauczycieli** w planowaniu i realizacji WSDZ oraz w planowaniu lekcji przedmiotowych i zajęć związanych z wyborem ścieżki edukacyjno-zawodowej przez uczniów;
- wsparcie **rodziców** podczas wyboru przez ich dziecko ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

VI FORMY I METODY PRACY

1. Formy pracy doradczej

a) adresowane do uczniów:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego w klasie VII i VIII (po 10 godzin w roku szkolnym);
- diagnoza i analiza potrzeb uczniów na podstawie rozmów, obserwacji, wywiadów;
- indywidualne konsultacje i rozmowy wspierające prowadzone przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów zgodnie z ich kompetencjami;
- szkolna oferta kół przedmiotowych i rozwijających zainteresowania;
- realizacja treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów; udział w Dniach Otwartych, giełdzie szkół ponadpodstawowych;
- strona internetowa, gazetki ścienne, gazetka szkolna z informacjami na temat doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych;
- praca w kole wolontariatu, w samorządzie szkolnym, zespole redakcyjnym gazetki szkolnej, harcerstwie oraz innych szkolnych organizacjach;
- warsztaty grupowe pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji

zawodowych ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej;

b) adresowane do nauczycieli:

- udział w szkoleniach;
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą;
- wymiana informacji dotyczących zainteresowań, uzdolnień i potrzeb uczniów oraz sposobów wspierania ich w planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej;

c) adresowane do rodziców:

- indywidualne konsultacje i rozmowy wspierające prowadzone przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów zgodnie z ich kompetencjami;
- kierowanie dzieci do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły, np. poprzez prezentowanie wykonywanych przez siebie zawodów;
- udostępnianie informacji edukacyjnych (np. na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (dotyczących zawodów przyszłości);

d) adresowane do środowiska lokalnego:

- spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy;
- współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi pracę szkoły.

2. Metody pracy doradczej:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja, debata;
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról;
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, prezentacje multimedialne;
- mini wykłady, pogadanki;
- konsultacje i porady indywidualne;
- diagnoza.

VII DZIAŁANIA I TREŚCI DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Działania ukierunkowane

a) na uczniów:

- zajęcia grupowe realizujące treści doradcze w ramach zajęć obowiązkowych oraz pozalekcyjnych dla oddziału przedszkolnego, klas I-III, IV-VI, VII-VIII związanych tematycznie z następującymi obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;

- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów kl. I–VI poprzez prowadzenie orientacji zawodowej;
- realizacja obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasie VII i VIII, w wymiarze po 10 godzin dla każdego oddziału w roku szkolnym, prowadzonych przez nauczyciela wyznaczonego przez dyrektora szkoły;
- realizacja zagadnień doradztwa zawodowego w klasach IV-VIII podczas lekcji wychowawczych;
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego;
- praca z informatorami o zawodach;
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły;
- projekcje filmów o zawodach;
- tworzenie kół zainteresowań,
- organizacja konkursów,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej szkoły, w szkolnej gazetce.

b) na rodziców:

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach;
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

c) na nauczycieli:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego;
- wymiana doświadczeń, tworzenie bazy wiedzy;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

2. Realizatorzy działań WSDZ

dyrektor → wicedyrektor → nauczyciel prowadzący 10 godzin w kl. VII i VIII → wychowawcy → nauczyciele → specjaliści → rodzice → instytucje zewnętrzne

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego realizowany jest przez całą społeczność szkolną z uwzględnieniem zadań i kompetencji poszczególnych osób oraz organizacji pracy szkoły.

Za organizację i koordynację działań związanych z realizacją WSDZ odpowiada dyrektor szkoły we współpracy z wicedyrektorem. Realizacja WSDZ ma charakter zespołowy; zadania z zakresu doradztwa zawodowego nie są przypisane wyłącznie jednemu nauczycielowi, lecz są realizowane przez nauczycieli i specjalistów w ramach ich bieżącej pracy z uczniami.

2.1. W realizację WSDZ włączają się w szczególności:

- **dyrektor szkoły** – organizuje warunki do realizacji doradztwa zawodowego, nadzoruje realizację programu oraz wspiera współpracę szkoły z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi;
- **wicedyrektor szkoły** – wspiera organizację i koordynowanie działań związanych z realizacją WSDZ oraz współpracuje z nauczycielami i wychowawcami;
- **nauczyciel prowadzący zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII** – realizuje obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII zgodnie z programem realizacji doradztwa zawodowego przyjętym w szkole;
- **wychowawcy klas** – realizują treści związane z preorientacją zawodową, orientacją zawodową i doradztwem zawodowym podczas zajęć z wychowawcą, rozpoznają zainteresowania, uzdolnienia i potrzeby uczniów oraz wspierają ich w planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej;
- **nauczyciele przedmiotów** – włączają odpowiednie treści z zakresu doradztwa zawodowego do prowadzonych zajęć, ukazując uczniom związek wiedzy, umiejętności i kompetencji z funkcjonowaniem w życiu społecznym i zawodowym;
- **pedagog i psycholog szkolny** – wspierają uczniów w rozpoznawaniu ich potrzeb, możliwości, zainteresowań, uzdolnień i ograniczeń oraz udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z planowaniem dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- **nauczyciele specjaliści** – wspierają uczniów, rodziców i nauczycieli w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności uczniów wymagających dodatkowego wsparcia;
- **bibliotekarz i nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne** – udostępniają informacje, materiały i źródła dotyczące zawodów, edukacji, rozwijania zainteresowań i planowania kariery;
- **rodzice / opiekunowie prawni** – wspierają dzieci w poznawaniu ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji oraz w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszego kształcenia; w miarę możliwości włączają się w działania szkoły poprzez prezentowanie wykonywanych zawodów, udział w spotkaniach i przedsięwzięciach zawodoznawczych;
- **partnerzy i instytucje zewnętrzne** – wspierają szkołę poprzez organizowanie spotkań,

warsztatów, wizyt zawodoznawczych, przekazywanie informacji o zawodach, rynku pracy i możliwościach dalszego kształcenia.

2.2. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- **w oddziale przedszkolnym** na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań obejmujących **preorientację zawodową**, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
- **w klasach I–VI** na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęciach z wychowawcą obejmujących **orientację zawodową**, która ma na celu dalsze zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
- **w klasach VII i VIII** na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, zajęciach z wychowawcą oraz podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** mających na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy;
- **na zajęciach grupowych oraz konsultacjach indywidualnych** związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych **w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej**;
- **podczas wycieczek szkolnych** oraz **wizyt zawodoznawczych** (kl. 0-VIII) podczas **Dni Otwartych**, **Giełdy Zawodów** oraz **Giełdy Szkół Ponadpodstawowej**, które mają na celu poznanie przez uczniów różnych zawodów oraz środowiska pracy w wybranych zawodach.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY, KLASY I-III

1. POZNANIE SIEBIE. Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY. Uczeń:

2. 1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE. Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH. Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

KLASY IV – VI

1. POZNANIE SIEBIE. Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY. Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 pisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2. 4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2. 5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE. Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH. Uczeń:

4. l opowiada o swoich planach edukacyjno- zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

KLASY VII – VIII

1. POZNANIE SIEBIE. Uczeń:

l. l określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

l .7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY. Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich – docenia ich wartość jako doświadczenie rozwijające kompetencje przydatne zawodowo;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE. Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH. Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

5. KOMPETENCJE CYFROWE - wykorzystywanie umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów. Uczeń:

5.1wyszukuje wiarygodnych informacji o zawodach w Internecie;

5.2 zna i potrafi wykorzystać cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego;

5.3 potrafi korzystać z internetowych baz zawodów;

5.4 wyszukuje potrzebne informacje o szkołach ponadpodstawowych i zawodach.

6. WPŁYW NOWYCH TECHNOLOGII, AUTOMATYZACJI W TYM SZTUCZNEJ INTELIGENCJI NA ŚWIAT PRACY - świadome rozumienie zmian na rynku pracy. Uczeń:

6.1 doskonali kompetencje cyfrowe,

6.2 poznaje zmiany technologiczne,

6.3 rozumie wpływ automatyzacji i AI na świat pracy,

6.4 rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie,

6.5 dostrzega elastyczność zawodową,

6.6 zna wiarygodne źródła informacji o zawodach i szkołach,

6.7 poznaje lokalny i regionalny rynek pracy.

VIII DORADZTWO EDUKACYJNO-ZAWODOWE W KLASIE VII, VIII

- Uczniowie klas VII i VIII uczestniczą w obowiązkowych zajęciach z doradztwa zawodowego (w wymiarze po 10 godzin w roku szkolnym. Realizacja tych zajęć odbywa się w oparciu o opracowany autorski program: „Mój zawód, moja pasja".

Klasy VII - proponowana tematyka zajęć:
1. Kim jestem? Jaki jestem? - Oto są pytania!
2. Zainteresowania inspiracja do działania i sposobem na relaks.
3. Moc jest ze mną – samoocena umiejętności, temperamentu, uzdolnień i mocnych stron.
4. Wartości, aspiracje, czyli co jest naprawdę ważne w życiu.
5. Sztuka autoprezentacji, czyli jak skutecznie się prezentować.
6. Współczesny rynek pracy, moje preferencje zawodowe a oczekiwania pracodawców.
7. Zawody wokół nas – mapakarier.
8. Wolontariat wstępem do kariery.
9. Piramida kariery - podejmowanie decyzji edukacyjno–zawodowej.
10. Gotowi? 3,2,1, SMART! - marzenia do spełnienia – podsumowanie zajęć z doradztwa zawodowego.
Klasy VIII - propozycja tematyki zajęć:
1. Ja w moich oczach - samoocena umiejętności, temperamentu, zainteresowań i mocnych stron.
2. Moje aspiracje, marzenia a moje możliwości.
3. Co gwarantuje mi szkoła? Kwalifikacje i kompetencje.
4. Nauka przez całe życie, czyli jak długo się uczymy? W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z...? - kariera edukacyjno–zawodowa.
5. Ciekawe zawody na rynku pracy. Szukamy pracy – orientacja we współczesnym rynku pracy.
6. Szkoła podstawowa i co dalej? Jak wybrać szkołę?
7., 8. Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych.
9., 10. Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych w mojej okolicy.

- Uczniowie klas VII i VIII mogą korzystać z indywidualnych konsultacji i rozmów wspierających z nauczycielem prowadzącym zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, wychowawcą, pedagogiem i psychologiem szkolnym – odpowiednio do potrzeb ucznia i kompetencji osoby udzielającej wsparcia.
- Sprawowana jest opieka indywidualna nad uczniami o specjalistycznych potrzebach edukacyjnych poprzez opracowywanie efektywnych form pracy uwzględniających pracę z uczniami o specjalistycznych potrzebach edukacyjnych.
- Współkoordynowanie działań związanych z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych (z wychowawcami klas, pedagogiem, nauczycielem informatyki).
- Wsparcie udzielane uczniom (i ich rodzicom) w trafnym rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień.

IX REALIZATORZY DZIAŁAŃ

WSDZ realizowany będzie przez całą społeczność szkolną: pana dyrektora, panią wicedyrektor, doradcę zawodowego, wszystkich nauczycieli i wychowawców, specjalistów, uczniów klas i rodziców uczniów. Ponadto szkoła będzie współpracowała z instytucjami i organizacjami wspierającymi pracę doradczą. Działania w ramach realizacji doradztwa zawodowego to wysiłek wszystkich realizatorów, gdzie poszczególne osoby podejmować będą określone działania.

X PRZEWIDYWANE EFEKTY Z REALIZACJI WSDZ

1. Korzyści dla uczniów i rodziców:

- dostęp do aktualnych informacji edukacyjnych i zawodowych;
- świadome i trafne decyzje edukacyjne i zawodowe;
- kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej;
- wspieranie uczniów w rozpoznawaniu przyczyn trudności edukacyjnych oraz w podejmowaniu działań sprzyjających ich przezwyciężaniu;
- pomoc w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej;
- przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

2. Korzyści dla szkoły:

- większa świadomość uczniów dotycząca własnych zasobów, możliwości edukacyjnych i wymagań związanych z dalszym kształceniem;
- promocja szkoły na terenie gminy, powiatu poprzez organizację w szkole Targów Edukacyjnych szkół ponadpodstawowych z powiatów: bielskiego i żywieckiego lub szkolnego „Wieczoru Kariery";
- realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

3. Korzyści dla środowiska lokalnego:

- zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową;
- promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

XI Program realizacji działań doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2026/2027

Lp.	Działania oraz osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań	Odbiorcy	Metody / formy realizacji	Termin
1.	Diagnozowanie oczekiwań i zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe. Diagnoza planów i aspiracji edukacyjnych i zawodowych. **(pedagog szkolny, specjalny, psycholog, wychowawcy klas ósmych i siódmych, nauczyciel doradztwa zawodowego)**	uczniowie kl. VIII	analiza potrzeb, rozmowy, dyskusja	wrzesień
2.	Opracowanie rocznego programu realizacji doradztwa zawodowego w szkole na bieżący rok szkolny. Zapoznanie Rady Pedagogicznej z modyfikacją programu WSDZ. (**koordynator - nauczyciel doradztwa zawodowego, pedagog, wychowawcy klas VII i VIII**)	Rada Pedagogiczna	analiza dokumentu	wrzesień
3.	Zapoznanie się z orzeczeniami uczniów klas 0-VIII objętych pomocą pedagogiczno -psychologiczną, objęcie tychże uczniów indywidualnym wsparciem z zakresu doradztwa zawodowego. (**nauczyciel doradztwa zawodowego, pedagog, wychowawcy, nauczyciele**)	uczniowie z orzeczeniami, opiniami	analiza orzeczeń, indywidualne konsultacje	wrzesień - czerwiec
4.	Realizacja treści orientacji zawodowej, preorientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w klasach 0-VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. **(wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog)**	uczniowie klas 0-VIII	praca w grupie, praca w parach, wykład, prezentacja, autoprezentacja, odgrywanie ról, burza mózgów, dyskusja, mapa myśli, pogadanki, itp.	wrzesień – czerwiec
5.	Realizacja 10 obowiązkowych zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII. (**nauczyciel doradztwa zawodowego**)	uczniowie kl. VII i VIII	zajęcia w grupie	po 10 godzin w ciągu roku szkolnego

6.	Zorganizowanie w szkole spotkań informacyjnych. Zapoznanie uczniów i rodziców z ofertą szkół ponadpodstawowych. **(pedagog szkolny, wychowawcy kl. VIII, nauczyciel informatyki oraz doradztwa zawodowego, przedstawiciele szkół ponadpodstawowych)**	uczniowie z klas VIII, rodzice	spotkania grupowe, prezentacja szkół, zebrania	II semestr roku szkolonego
7.	Udział w dniach Otwartych, Targach Edukacyjnych. **(nauczyciel doradztwa, wychowawcy klas VIII)**	uczniowie kl. VIII	indywidualne wyjazdy do wybranych szkół, wspólny wyjazd na targi	marzec / kwiecień
	Organizacja w szkole II Powiatowej Giełdy Szkół Ponadpodstawowych **(dyrektor, wicedyrektor, wychowawcy klas ósmych, opiekunowie Samorządu Uczniowskiego, wszyscy nauczyciele bez wychowawstwa, Rada Rodziców)**	uczniowie kl. VIII i VII rodzice	organizacja u nas w szkole	marzec / kwiecień
8.	Udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych. **(nauczyciel doradztwa zawodowego, pedagog, wychowawcy klasy, administrator strony szkoły)**	uczniowie, rodzice	informacje na stronie internetowej szkoły, spotkania nauczycieli, zebrania z rodzicami, wiadomości przez dziennik elektroniczny, zebrania	w ciągu roku szkolnego
9.	Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. **(pedagog szkolny, psycholog, nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, specjaliści)**	zainteresowani uczniowie	konsultacje, indywidualne, rozmowy	cały rok szkolny
10.	Dzielenie się informacjami zawodowymi z uczniami, nauczycielami i rodzicami. **(nauczyciel doradztwa zawodowego, pedagog / psycholog)**	uczniowie, rodzice, nauczyciele	internetowa strona szkoły, e-dziennik, gazetki szkolne, gazetka szkolna „Szkolne Sekrety”	cały rok szkolny

11.	Przygotowanie uczniów do udziału w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych. (**nauczyciele**)	uczniowie poszczególnych klas	olimpiady, konkursy, zawody	zgodnie z kalendarzem
12.	Wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. (**nauczyciele, wychowawcy klas**)	uczniowie poszczególnych klas	wycieczki, spotkania w szkole lub online	cały rok szkolny
13.	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów. (**nauczyciele**)	uczniowie poszczególnych klas	zajęcia pozalekcyjne	cały rok szkolny
14.	Określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowania i uzdolnienia uczniów. (**nauczyciel doradztwa zawodowego pedagog / psycholog, nauczyciele**)	wszyscy uczniowie	zajęcia grupowe, konsultacje indywidualne, rozmowy	cały rok szkolny
15.	Przygotowanie uczniów do wykonywania zadań zawodowych poprzez udział w zajęciach dodatkowych związanych z działalnością Samorządu Szkolnego Szkolnego Koła Wolontariatu, Drużyny Harcerskiej oraz innym szkolnych organizacji. (**opiekunowie grup**)	chętni uczniowie	działania zgodne z harmonogramem pracy szkolnych organizacji	cały rok szkolny
16.	Przekazywanie informacji o znaczeniu stanu zdrowia dla wykonywania wybranych zawodów oraz kierowanie uczniów i rodziców do właściwych specjalistów. (**nauczyciel doradztwa zawodowego pedagog / psycholog, pielęgniarka szkolna, wychowawcy**)	uczniowie, rodzice	zajęcia grupowe, rozmowy indywidualne; badania	cały rok szkolny
17.	Koordynowanie działań związanych z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych. **(dyrektor, wicedyrektor, nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy klas VIII, pedagog, psycholog, nauczyciel informatyki**)	uczniowie kl. VIII, rodzice	zajęcia grupowe, indywidualne konsultacje	II semester szczegółowe terminy są przekazywane uczniom i rodzicom zgodnie z aktualnym

				harmonogramem rekrutacji
18.	Opracowanie broszur informacyjnych dot. zasad rekrutacji; informacji doradczych dla rodziców. **(nauczyciel prowadzący zajęcia z doradztwa zawodowego, wychowawcy klas VIII, nauczyciel informatyki – w zakresie swoich zadań)**	uczniowie kl. VIII, nauczyciele, rodzice	prezentacja w ramach zajęć grupowych, artykuł w gazetce szkolnej, moduł wiadomości e-dziennik, wiadomość do uczniów, rodziców	II semester
19.	Pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów. (**wszyscy nauczyciele**)	rodzice, nauczyciele,	zgodnie z analizą potrzeb	cały rok szkolny
20.	Gromadzenie literatury z zakresu doradztwa zawodowego. **(nauczyciel bibliotekarz, wychowawcy kl. VIII)**	uczniowie, rodzice, nauczyciele	baza w Internecie, broszury, ulotki, plakaty	cały rok szkolny
21.	Bieżąca praca z uczniami i zintegrowane działania nauczycieli w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej. (**nauczyciele**)	uczniowie, rodzice, nauczyciele,	zajęcia grupowe, rozmowy indywidualne wg potrzeb	cały rok szkolny
22.	Prowadzenie zajęć umożliwiających uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności, wspieranie w rozwoju uzdolnień uczniów. **(nauczyciele, wychowawcy, opiekun świetlicy, opiekunowie szkolnych organizacji)**	chętni uczniowie	zgodnie z analizą potrzeb, warsztatowe zajęcia, dyskusje, rozmowy	cały rok szkolny
23.	Dobra współpraca z rodzicami - wdrożenie ich w proces doradztwa edukacyjno -zawodowego. **(wychowawcy klas VIII, nauczyciel doradztwa zawodowego, pedagog, psycholog)**	rodzice	zgodnie z analizą potrzeb; dyskusje, rozmowy spotkania, warsztaty, prelekcje, konsultacje, porady	cały rok szkolny

24.	Organizowanie w szkole imprez, akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów. (**nauczyciele - organizatorzy**)	uczniowie	olimpiady, konkursy, zawody, szkolne imprezy, akcje charytatywne	cały rok szkolny zgodnie z planem pracy szkoły
25.	Współorganizowanie lub organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, promocja Dni Otwartych w bielskich i żywieckich szkołach. Organizacja u nas w szkole giełdy szkół ponadpodstawowych – Targów Edukacyjnych. (**nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy klas VIII i VII, pedagog / psycholog, wyznaczeni nauczyciele**)	uczniowie klas VII I VIII, chętni rodzice	spotkania w szkołach ponadpodstawowych lub w naszej szkole	II semestr
26.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów. (**wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele**)	wszyscy uczniowie	prelekcje, prezentacje, wizyty w zakładach pracy, wycieczki	cały rok szkolny
27.	Udzielanie porad i konsultacji związanych z wytyczaniem celów edukacyjnych i wyborem kierunku kształcenia. (**nauczyciele, pedagog, psycholog**)	uczniowie klas VIII, rodzice	indywidualne spotkania, konsultacje	cały rok szkolny
28.	Sprawozdanie z rocznych działań szkoły w ramach realizacji rocznego programu doradztwa zawodowego. (**zespół nauczycieli: wychowawcy klas VIII i VII, pedagog, psycholog, nauczyciel doradztwa zawodowego)**	dyrekcja szkoły, nauczyciele	ewaluacja końcowa, Rada Pedagogiczna (sprawozdanie)	czerwiec 2026 r.

Koordynację organizacyjną działań związanych z realizacją Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w szkole sprawuje dyrektor szkoły we współpracy z pedagogiem/psychologiem, wychowawcami klas ósmych i siódmych, nauczycielem prowadzącym obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz pozostałymi nauczycielami, którzy podejmują również współpracę z podmiotami i instytucjami wspierającymi działania edukacyjno-zawodowe szkoły, m.in. z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Żywcu;
- Powiatowym Urzędem Pracy w Żywcu;

- Urzędem Gminy w Łodygowicach;
- Komisariatem Policji w Łodygowicach;
- Ochotniczą Strażą Pożarną z Łodygowic,
- Ośrodkiem Zdrowia w Łodygowicach oraz Ratownictwem Medycznym z Bielska-Białej,
- Gminną Biblioteką oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Łodygowicach;
- szkołami ponadpodstawowymi z powiatu żywieckiego i bielskiego;
- wyższymi uczelniami, m.in. w Bielsku-Białej i Katowicach;
- teatrami i kinami z Bielska-Białej, Żywca, Krakowa;
- lokalnymi zakładami pracy;
- Radą Rodziców naszej szkoły.

XIII EWALUACJA PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w szkole opiera się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych wspólnie działań. Kontrola dokonywana jest systematycznie w celu usprawnienia i ulepszenia sposobu realizacji poszczególnych zadań lub wskazania potrzebnych nowych form pracy. Wykorzystana tutaj zostanie głównie technika wywiadu, obserwacji oraz rozmów z uczniami i rodzicami. ankiety, analiza frekwencji i udziału uczniów w działaniach, analiza opinii uczniów i rodziców oraz analiza realizacji zaplanowanych działań. Wyniki ewaluacji są wykorzystywane do planowania i modyfikowania działań z zakresu doradztwa zawodowego w kolejnym roku szkolnym. Zaraz na początku kolejnego roku szkolnego zostanie zdiagnozowane aktualne zapotrzebowanie uczniów i rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe.

Na tej podstawie na każdy rok szkolny aktualizacji podlega program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający treści zawarte w Wewnątrzszkolnym Systemie Doradztwa Zawodowego. W ten sposób działania doradcze szkoły będą w efekcie przyczyniać się do zmniejszenia liczby nietrafnych decyzji edukacyjnych i zawodowych naszych uczniów.

XIV BIBLIOGRAFIA I POMOCNE MATERIAŁY

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z późniejszymi zmianami.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325, z późn. zm.).
3. Materiały Ministerstwa Edukacji dotyczące doradztwa zawodowego.
4. Materiały Ośrodka Rozwoju Edukacji dotyczące doradztwa zawodowego i orientacji

zawodowej.

5. Mapa Karier – materiały dotyczące zawodów i planowania kariery edukacyjno-zawodowej.
6. Barometr Zawodów – aktualne informacje o zapotrzebowaniu na zawody na rynku pracy.
7. Materiały informacyjne szkół ponadpodstawowych oraz instytucji rynku pracy.
8. Materiały i publikacje metodyczne dotyczące doradztwa zawodowego, orientacji zawodowej i planowania kariery.

Program został przedstawiony Radzie Rodziców, następnie został zatwierdzony i przyjęty do realizacji w roku szkolnym 2026/2027 przez Radę Pedagogiczną - 30.09.2026 r.

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej Nr 1
im. Królowej Jadwigi w Łodygowicach
mgr Mirosław Jakubiec